

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำ
กำไรของกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
An Analysis of the Relationship between Financial Liquidity and
Profitability of Agriculture and Food Industry Groups Listed on the Stock
Exchange of Thailand

ลลิตวดี ดาวดิส

นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, E-mail: lalitawadi.2542@gmail.com

รินรดา แสงบัว

อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ธนกร พวงผกา

อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

Lalitawadi Daodit

Student, Master of Business Administration,
The University of the Thai Chamber of Commerce

Rinrada Sangbua

Lecturer, Faculty of Business Administration,
The University of the Thai Chamber of Commerce

Thanakorn Pongpaka

Lecturer, Faculty of Business Administration,
The University of the Thai Chamber of Commerce

รับเข้า : 29 พฤษภาคม 2568 แก้ไข : 15 มิถุนายน 2568 ตอบรับ : 18 มิถุนายน 2568

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 หมวด ได้แก่ หมวดธุรกิจการเกษตรและหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลทุติยภูมิจาก ข้อมูลทางบัญชีจากงบการเงินของบริษัทที่ดำเนินงานต่อเนื่องระหว่างปี 2563–2566 รวมทั้งสิ้น 46 บริษัท จำนวน 184 ชุดข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา สหสัมพันธ์เพียร์สัน และถดถอยเชิงพหุคูณ

จากการวิเคราะห์พบว่า หมวดยุทธกิจการเกษตร ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย ส่งผลบวกต่อ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น สะท้อนถึงการจัดการสินค้าคงเหลือที่มีประสิทธิภาพ ขณะที่ ระยะเวลาจ่ายชำระหนี้ ส่งผลบวกต่อ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และ อัตรากำไรสุทธิ แต่ส่งผลลบต่อ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น บ่งชี้ถึงการหมุนเวียนเงินทุนระยะสั้นที่ดี แต่กระทบต่อทุนผู้ถือหุ้นในระยะยาว ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า สำหรับหมวดยุทธกิจอาหารและเครื่องดื่ม อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว มีแนวโน้มส่งผลบวกต่อ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น แม้ไม่แสดงนัยสำคัญ สะท้อนถึงความสามารถในการรักษาสภาพคล่อง ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย ส่งผลลบต่อ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น บ่งชี้ถึงการจัดการลูกหนี้ที่ไม่เหมาะสม ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย ส่งผลลบต่อ อัตรากำไรสุทธิ สะท้อนถึงต้นทุนการจัดเก็บที่สูง และ ระยะเวลาจ่ายชำระหนี้ ส่งผลลบต่อ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ แสดงถึงการขยายระยะเวลาชำระหนี้ที่มากเกินไป การศึกษานี้ยังถึงความสำคัญของการจัดการสภาพคล่องที่เหมาะสมต่อการเพิ่มศักยภาพในการทำกำไร ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยด้านสภาพคล่องมีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรแตกต่างกันไปตามประเภทอุตสาหกรรม ทั้งนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการสภาพคล่องที่เหมาะสม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการทำกำไรของแต่ละกลุ่มธุรกิจ

คำสำคัญ: สภาพคล่องทางการเงิน ความสามารถในการทำกำไร อุตสาหกรรมการเกษตร อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม

Abstract

The objective of this study was to analyze the relationship between financial liquidity and profitability of companies in the agriculture and food industries listed on the Stock Exchange of Thailand. The study was divided into two sectors: the agriculture business sector and the food and beverage business sector. The research utilized accounting data from the financial statements of continuously operating companies during the period of 2020–2023, comprising a total of 46 companies and 184 data sets. Data analysis employed descriptive statistics, Pearson correlation, and multiple regression analysis.

The findings indicated that in the agriculture business sector, Average Inventory Turnover Period had a positive effect on Return on Equity, reflecting efficient inventory management. Meanwhile, Days Payable Outstanding positively influenced Return on Assets and Net Profit Margin but negatively affected Return on Equity, indicating

effective short-term capital turnover but adverse impacts on shareholder equity in the long run. In the food and beverage business sector, Quick Ratio tended to have a positive impact on Return on Assets and Return on Equity, although not statistically significant, reflecting the ability to maintain liquidity. Conversely, Average Collection Period negatively affected Return on Assets and Return on Equity, indicating suboptimal receivables management. Average Inventory Turnover Period negatively influenced Net Profit Margin, reflecting high storage costs, while Days Payable Outstanding negatively impacted Return on Assets, signifying excessive extension of payment periods. This study underscored the significance of appropriate liquidity management in enhancing profitability potential. The results highlighted that liquidity factors influenced profitability differently across industry types.

Keywords: Financial Liquidity, Profitability, Agricultural Industry, Food and Beverage Industry

บทนำ

ในช่วงปี พ.ศ. 2563 การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจทั่วโลก โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF, 2021) รายงานว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมโลก (GDP) หดตัวถึงร้อยละ 3.5 ทำให้เกิดภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจในหลายประเทศ ซึ่งนับเป็นวิกฤตการณ์ครั้งใหญ่ที่สุดนับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 สำหรับประเทศไทย เศรษฐกิจได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญจากการระบาดของ COVID-19 โดยเฉพาะในภาคธุรกิจที่ต้องเผชิญกับการหยุดชะงักในการดำเนินงาน การสูญเสียรายได้ และปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่กระทบต่อความสามารถในการทำกำไรและความอยู่รอดของธุรกิจในระยะยาวหนึ่งในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญคือ กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งเป็นภาคส่วนหลักที่มีบทบาทสำคัญต่อโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทย (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2564) โดยกลุ่มธุรกิจนี้มีลักษณะเฉพาะด้านวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับพืช สัตว์ และอาหารสำเร็จรูป อีกทั้งยังพึ่งพาวัฏจักรการผลิต การจัดการสินค้าคงเหลือ และกระแสเงินสดอย่างมีประสิทธิภาพ ในบริบทของวิกฤตการณ์ความสามารถในการบริหารจัดการสภาพคล่องทางการเงินจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการรักษาเสถียรภาพของธุรกิจ โดยเฉพาะการรักษาสมดุลระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินระยะสั้น เพื่อป้องกันปัญหา

สภาพคล่องที่อาจกระทบต่อผลประกอบการในระยะยาว นอกจากนี้ ความสามารถในการทำกำไรของกิจการยังสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการจัดการต้นทุน การบริหารทรัพยากร และการสร้างผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และผู้ถือหุ้น ซึ่งล้วนเป็นดัชนีสำคัญที่สะท้อนถึงความมั่นคงของธุรกิจในระยะยั่งยืน อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา พบว่ายังไม่มีการศึกษาที่มุ่งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไร โดยจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม และใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Panel Data สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารในประเทศไทยโดยเฉพาะ ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบที่สร้างความแปลกใหม่ (novelty) และคุณูปการเชิงวิชาการ (research contribution) ของงานวิจัยฉบับนี้ จากประเด็นข้างต้น ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินและความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 หมวด ได้แก่ หมวดธุรกิจการเกษตร และหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อให้เข้าใจถึงปัจจัยทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของแต่ละหมวดธุรกิจ และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ทางการเงินที่เหมาะสมในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยจะแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 หมวด ได้แก่ หมวดธุรกิจการเกษตร และหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

สมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 สภาพคล่องทางการเงินของหมวดธุรกิจการเกษตร มีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ (NPM)

สมมติฐานที่ 2 สภาพคล่องทางการเงินของหมวดธุรกิจการเกษตร มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

สมมติฐานที่ 3 สภาพคล่องทางการเงินของหมวดธุรกิจการเกษตร มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (ROA)

สมมติฐานที่ 4 สภาพคล่องทางการเงินของหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม มีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ (NPM)

สมมติฐานที่ 5 สภาพคล่องทางการเงินของหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

สมมุติฐานที่ 6 สภาพคล่องทางการเงินของหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (ROA)

บททวนวรรณกรรม

ศรัณญา สิงห์ระราช (2562) ศึกษาผลของอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในกลุ่ม SET100 ระหว่างปี 2558–2560 โดยใช้ข้อมูล 246 รายบริษัท-ปี ตัวแปรอิสระประกอบด้วยอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ อัตราความสามารถในการชำระดอกเบี้ย และอัตราหมุนเวียนของลูกหนี้ สินค้าคงเหลือ และสินทรัพย์รวม ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ และอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ส่งผลต่ออัตรากำไรขั้นต้น ขณะที่อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ และอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมมีอิทธิพลต่อ ROA

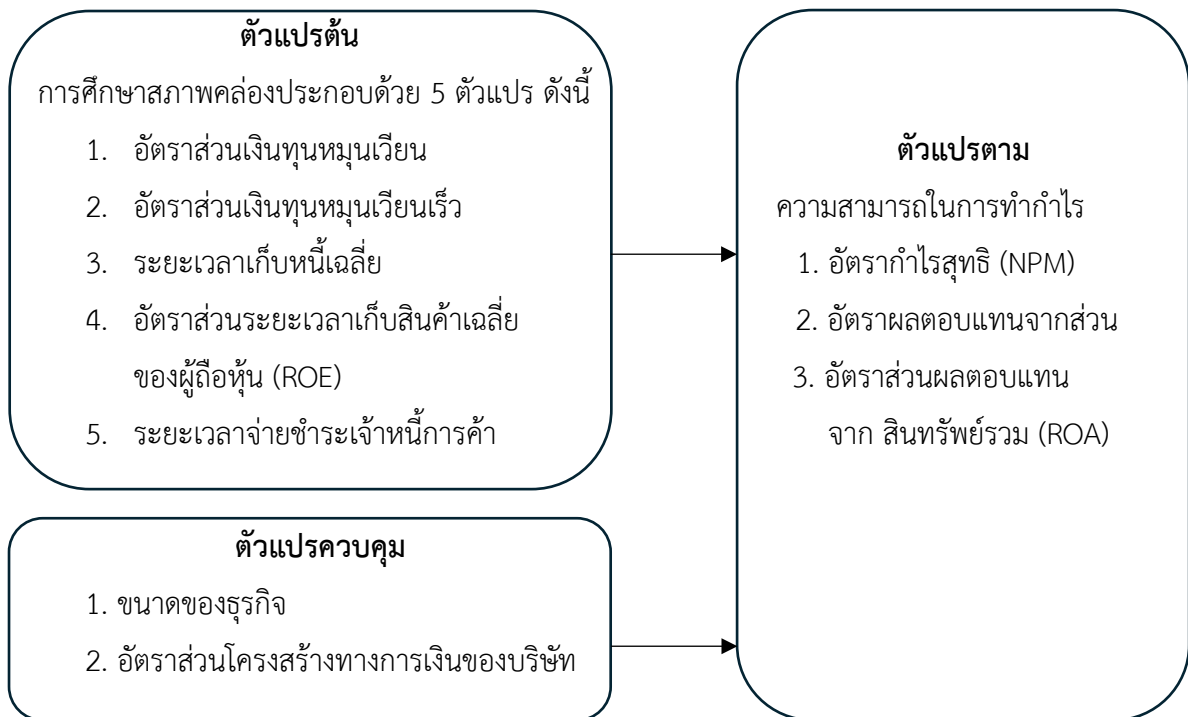
สุพัตรา จันทนะศิริ (2565) ศึกษาปัจจัยด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หมวดอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 41 บริษัท โดยใช้ตัวแปรด้านสภาพคล่อง กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน หนี้สิน และการหมุนเวียนสินทรัพย์ วิเคราะห์ด้วยการถดถอยพหุคูณและ Pearson Correlation ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตรากำไรขั้นต้น ได้แก่ เงินทุนหมุนเวียน เงินทุนหมุนเวียนเร็ว ระยะเวลาเก็บสินค้า อัตราส่วนหนี้สิน และการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ สำหรับ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ พบว่าได้รับอิทธิพลจากอัตราส่วนหนี้สิน ระยะเวลาชำระเจ้าหนี้ การหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ และสินทรัพย์รวม ส่วน อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ได้รับผลจากระยะเวลาชำระเจ้าหนี้และการหมุนเวียนของสินทรัพย์

วาสนา อาจสารกิจ (2567) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ mai จำนวน 10 บริษัท ช่วงปี พ.ศ. 2560–2564 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษา พบว่า อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือและลูกหนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับ อัตรากำไรสุทธิ และ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ขณะที่อัตราหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้ำมีความสัมพันธ์เชิงลบกับ อัตรากำไรสุทธิ และ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ส่วนอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วไม่แสดงความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญกับตัวชี้วัดกำไรใด ๆ ทั้งนี้ โมเดลมีค่า R^2 สูงสุด 51.5% แสดงให้เห็นว่าสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของ อัตรากำไรสุทธิ ได้ในระดับปานกลาง

Junnei LiuspitalและEdi Purwanto(2562) ศึกษาปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการทำกำไร อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของบริษัทอาหารและเครื่องดื่ม 12 แห่งในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย ระหว่างปี 2013 –2016 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่าขนาดบริษัทอายุบริษัทและการเติบโต

ของสินทรัพย์มีผลบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ขณะที่กำไรในอดีตสามารถใช้พยากรณ์กำไรในปัจจุบันส่วนการมีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมเดียวกันไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญ

กรอบแนวคิดการศึกษาวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

วิธีการวิจัย

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยจำแนกการศึกษาออกเป็น 2 หมวด ได้แก่ หมวดธุรกิจการเกษตร และหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงินรายปีซึ่งได้จากเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย www.set.or.th และทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางเศรษฐมิติ Gretl เพื่อประมวลผลทางสถิติ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ บริษัทต้องจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในหมวดอุตสาหกรรมเกษตรหรืออุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม บริษัทต้องดำเนินธุรกิจต่อเนื่องในช่วงปี พ.ศ. 2563–2566 และต้องมีข้อมูลทางการเงินครบถ้วนในช่วงเวลาดังกล่าว โดยบริษัทที่มีข้อมูลขาดหาย หรือหยุดพักการดำเนินงานในบางปีจะถูกคัดออกจากกลุ่มตัวอย่าง (Exclusion Criteria) โดยจะวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ

เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อสรุปคุณลักษณะเบื้องต้นของข้อมูล เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean), ค่ามัธยฐาน (Median), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation), ค่าต่ำสุด-ค่าสูงสุด (Minimum-Maximum) การแจกแจงความถี่ และค่าพิสัย ซึ่งเป็นการสรุปข้อมูลเพื่ออธิบายแนวโน้มทั่วไปและการกระจายของข้อมูลในเบื้องต้น จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่อวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสภาพคล่องทางการเงินกับตัวแปรด้านความสามารถในการทำกำไร

ทั้งนี้เพื่อดูว่าตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันในทิศทางใด และมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตาม โดยใช้โมเดลข้อมูลแบบ Panel Data ได้แก่ Pooled OLS, Fixed Effects และ Random Effects เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะข้อมูล การพิจารณาความเหมาะสมของโมเดลจะใช้การทดสอบ Chow Test และ Hausman Test โดยระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้คือ 0.05

ในการคำนวณตัวแปรอิสระ ตัวแปรควบคุม และตัวแปรตาม ผู้วิจัยได้นำสูตรและแนวทางการคำนวณดัชนีทางการเงินจากเอกสารเผยแพร่ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) มาใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ โดยตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราส่วนสภาพคล่อง, อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว, ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย, ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย, และระยะเวลาจ่ายชำระหนี้ ส่วนตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดของธุรกิจ และอัตราส่วนโครงสร้างเงินทุน สำหรับตัวแปรตาม ได้แก่ อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์, และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาครั้งนี้มุ่งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสภาพคล่องทางการเงินที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในหมวดธุรกิจการเกษตรที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลจาก 46 บริษัท ระหว่างปี พ.ศ. 2563 ถึง 2566 รวม 184 ชุดข้อมูล ตัวแปรต้น ได้แก่ CR, QR, ACP, AITP และ DPO โดยมีตัวแปรควบคุมคือ ได้แก่ FL และ Size และตัวแปรตาม คือ NPM, ROA และ ROE

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรต่าง ๆ หมวดธุรกิจการเกษตร

ตัวแปร	Mean	Median	Maximum	Minimum	Std.Dev.
CR	3.34	2.11	10.49	0.20	3.35
QR	1.78	0.78	6.51	0.14	2.23
ACP	36.74	20.09	453.16	0.36	78.08

	ตัวแปร	Mean	Median	Maximum	Minimum	Std.Dev.
ตัวแปรอิสระ	AITP	65.91	59.35	148.24	10.37	36.07
	DPO	22.42	20.26	83.60	1.10	18.08
ตัวแปรควบคุม	FL	35.23	30.39	96.15	10.21	23.29
	Size	19.08	22.64	25.43	6.58	6.30
ตัวแปรตาม	ROE	-7.93%	7.70%	37.41%	-216.73%	55.40%
	ROA	6.76%	6.65%	37.65%	-29.29%	14.02%
	NPM	1.75%	4.27%	22.03%	-40.22%	13.23%

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรข้อมูลทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจการเกษตร พบว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.20 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 10.49 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.35 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.14 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 6.51 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.78 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.23 ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย (ACP) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.36 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 453.16 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.74 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 78.08 ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย (AITP) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 10.37 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 148.24 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 65.91 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 36.07 ระยะเวลาจ่ายชำระหนี้การค้า (DPO) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 1.10 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 83.60 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.42 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.08 อัตราส่วนโครงสร้างทางการเงิน (FL) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 10.21 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 96.15 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 35.23 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 23.29 ขนาดของกิจการ (Size) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 6.58 ค่าสูงสุดอยู่ที่ 25.43 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.08 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.30 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -216.73% ค่าสูงสุดอยู่ที่ 37.41% ค่าเฉลี่ยเท่ากับ -7.93% และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 55.40% อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -29.29% ค่าสูงสุดอยู่ที่ 37.65% ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.76% และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.02% อัตรากำไรสุทธิ (NPM) มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -40.22% ค่าสูงสุดอยู่ที่ 22.03% ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.75% และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.23%

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) หมวดธุรกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน หมวดธุรกิจการเกษตร

ตัวแปร	CR	QR	ACP	AITP	DPO	FL	Size
CR	1.000	0.907	0.248	0.004	-0.339	-0.694	-0.211
QR		1.000	-0.091	-0.181	-0.356	-0.586	-0.150
ACP			1.000	0.242	0.239	-0.013	-0.214
AITP				1.000	0.143	-0.044	-0.117
DPO					1.000	0.753	-0.231
FL						1.000	0.011
Size							1.000

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้ทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี Pearson Correlation Coefficient พบว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.907 สะท้อนว่าบริษัทที่มีระดับเงินทุนหมุนเวียนสูง มักมีเงินทุนหมุนเวียนเร็วสูงเช่นกัน ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้นที่ดี นอกจากนี้ CR และ QR ยังมีความสัมพันธ์ในทิศทางลบกับระยะเวลาจ่ายชำระเจ้าหนี้การค้า (DPO) และอัตราส่วนโครงสร้างทางการเงิน (FL) โดยเฉพาะ CR ที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับ FL ในระดับสูง (-0.694) แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่มีสภาพคล่องดี มักพึงพิงโครงสร้างหนี้สินในระดับต่ำ และมีแนวโน้มที่จะชำระหนี้เจ้าหนี้การค้าได้รวดเร็วขึ้น สำหรับตัวแปรด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน พบว่า ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย (ACP) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับอัตราส่วนระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย (AITP) และระยะเวลาจ่ายชำระเจ้าหนี้การค้า (DPO) ขณะที่ FL มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับ DPO (0.753) ซึ่งสะท้อนว่าบริษัทที่มีการกู้ยืมหรือมีภาระหนี้สินมาก มักใช้เครดิตทางการค้าจากเจ้าหนี้ในการดำเนินงานเพื่อเสริมสภาพคล่อง

ตารางที่ 3 Multicollinearity problem - Variance Inflation Factor (VIF) หมวดธุรกิจการเกษตร

ตัวแปร	ค่า VIF
CR	31.711
QR	22.844
ACP	3.949
AITP	8.829
DPO	4.058
FL	8.394
Size	1.274

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหา Multicollinearity (VIF) ของตัวแปรอิสระในหมวดธุรกิจการเกษตร พบว่า บางตัวแปรมีค่า VIF อยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) ซึ่งมีค่า VIF เท่ากับ 31.711 และ 22.844 ตามลำดับ สะท้อนถึงความสัมพันธ์กันในระดับสูงเกินไประหว่างสองตัวแปรนี้ อันอาจนำไปสู่ปัญหาความสัมพันธ์พหุคูณ (Multicollinearity) ในการวิเคราะห์ถดถอยเนื่องจาก CR และ QR เป็นตัวแปรที่มีองค์ประกอบซ้ำซ้อนกัน โดย CR รวมสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมด ในขณะที่ QR เน้นเฉพาะสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง เช่น เงินสดและลูกหนี้การค้า จึงพิจารณาตัด ตัวแปร CR ออกจากแบบจำลอง และคงไว้เฉพาะ QR เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหา multicollinearity พร้อมทั้งยังคงรักษาความสามารถในการวัดสภาพคล่องระยะสั้นของกิจการได้อย่างเพียงพอ ดังนั้น การวิเคราะห์ถดถอยในหมวดธุรกิจการเกษตรหลังจากนี้ จะใช้ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR), ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย (ITID), ระยะเวลาจ่ายชำระเจ้าหนี้การค้า (DPO), ขนาดของธุรกิจ (Size) และอัตราส่วนโครงสร้างทางการเงิน (FL) เพื่อให้สามารถดำเนินการวิเคราะห์ได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Panel Data Regression) สรุปผลการเลือกแบบจำลองที่เหมาะสมตาม Hausman Test และค่าคงที่ (Constant) หมวดธุรกิจการเกษตร

ตัวแปรตาม	แบบจำลองที่ใช้	ค่า Constant	p-value (Hausman Test)
NPM	Fixed Effects	11.4133	0.0199
ROE	Random Effects	32.2349	0.1463
ROA	Fixed Effects	18.0523	0.0101

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Panel Data Regression) หมวดธุรกิจการเกษตร จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบจำลองข้อมูล Panel Data Regression ซึ่งพิจารณาความเหมาะสมของแบบจำลองระหว่าง Pooled OLS, Fixed Effects และ Random Effects ด้วยการทดสอบ Hausman Test เพื่อตัดสินใจเลือกแบบจำลองที่เหมาะสมที่สุดในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านสภาพคล่องทางการเงินที่มีต่อความสามารถในการทำกำไร พบผลลัพธ์ดังนี้ อัตรากำไรสุทธิ (NPM) และผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่า p-value ของ Hausman Test เท่ากับ 0.0199 และ 0.1463 ตามลำดับ จึงเลือกใช้แบบจำลอง Fixed Effects สำหรับ NPM และ Random Effects สำหรับ ROE ขณะที่ ROA มีค่า p-value จาก Hausman เท่ากับ 0.0101 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 อย่างมีนัยสำคัญ จึงเลือกใช้แบบจำลอง Fixed Effects

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรต่าง ๆ หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

ตัวแปร		Mean	Median	Maximum	Minimum	Std.Dev.
ตัวแปรอิสระ	CR	2.10	1.36	12.65	0.33	2.03
	QR	1.17	0.62	10.70	0.09	1.48
	ACP	39.22	37.83	129.68	2.36	21.09
	AITP	72.25	60.39	279.80	15.47	39.87
	DPO	60.55	53.16	236.06	3.91	51.91
ตัวแปรควบคุม	FL	41.54	42.28	81.31	6.07	18.85
	Size	7.74	9.44	13.41	1.39	3.29
ตัวแปรตาม	ROE	9.37%	10.29%	38.06%	-43.12%	13.17%
	ROA	8.55%	8.26%	25.39%	-19.89%	7.92%
	NPM	6.10%	6.11%	25.39%	-19.14%	7.65%

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาในหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) มีค่าเฉลี่ย 2.10 ค่าสูงสุด 12.65 และค่ามัธยฐาน 1.36 แสดงให้เห็นว่า มีการกระจายตัวทางขวา และมีบางกิจการที่มีระดับสภาพคล่องสูงมาก ขณะที่อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) มีค่าเฉลี่ย 1.17 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.48 ตัวแปรด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน ได้แก่ ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย (ACP) มีค่าเฉลี่ย 39 วัน ค่าสูงสุด 130 วัน สะท้อนว่าบริษัทส่วนใหญ่เก็บหนี้ได้ภายใน 2 เดือน ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย (ITID) มีค่าเฉลี่ย 72 วัน สูงสุด 280 วัน

ส่วนระยะเวลาชำระเจ้าหนี้การค้า (DPO) มีค่าเฉลี่ย 61 วัน สูงกว่าค่า ACP แสดงถึงอำนาจต่อรองของบริษัทในการยืดระยะเวลาชำระหนี้ ด้านตัวแปรควบคุม ได้แก่ อัตราส่วนโครงสร้างทางการเงิน (FL) มีค่าเฉลี่ย 41.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 18.85 และขนาดของกิจการ (Size) ค่าเฉลี่ย 7.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.29 แสดงถึงความหลากหลายในขนาดของบริษัทในกลุ่มธุรกิจนี้ และด้านตัวแปรตาม (ความสามารถในการทำกำไร) พบว่าอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเฉลี่ย 9.37% ต่ำสุด -43.12% อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ค่าเฉลี่ย 8.55% และอัตรากำไรสุทธิ (NPM) ค่าเฉลี่ย 6.10% โดยมีค่าต่ำสุดถึง -19.14% และค่าสูงสุด 25.39%

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

ตัวแปร	CR	QR	ACP	AITP	DPO	FL	Size
CR	1.000	0.933*	0.210	0.111	-0.168	-0.707	0.003
QR		1.000	0.287	-0.037	-0.092	-0.667	-0.029

ACP	1.000	-0.014	-0.094	-0.154	-0.105
AITP		1.000	-0.191	0.042	-0.085
DPO			1.000	0.134	-0.112
FL				1.000	0.066
Size					1.000

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้ทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี Pearson Correlation Coefficient จากตารางที่ 11 จากการหาค่าที่ใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัว สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม พบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมากคือ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.933 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งสองตัวแปรมีทิศทางเคลื่อนไหวก่อนหน้ากันอย่างมากระหว่างตัวแปรอื่น ๆ พบว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่าง CR กับ ACP เท่ากับ 0.210 และระหว่าง อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) กับ ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย (ACP) เท่ากับ 0.287 ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน เช่น ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย (ACP), ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย (AITP), ระยะเวลาจ่ายชำระหนี้ (DPO) มีค่าสัมประสิทธิ์ต่ำมาก บ่งชี้ว่ามีลักษณะความเป็นอิสระต่อกันสูง ซึ่งเอื้อต่อการนำเข้าสู่แบบจำลองถดถอยโดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์เชิงซ้อน ในส่วนของตัวแปรควบคุม ได้แก่ อัตราส่วนโครงสร้างทางการเงิน (FL) พบว่ามีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางกับตัวแปร อัตราส่วนสภาพคล่อง (CR) (-0.707) และ QR (-0.667) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านการเงินที่ว่า เมื่อระดับหนี้สินเพิ่มสูงขึ้น ความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น (สภาพคล่อง) มักจะลดลง ขณะที่ตัวแปรขนาดของธุรกิจ (Size) มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับตัวแปรทั้งหมด ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระของตัวแปรในภาพรวม

ตารางที่ 7 Multicollinearity problem - Variance Inflation Factor (VIF) หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

ตัวแปร	ค่า VIF
ตัวแปรอิสระ	CR 11.295
	QR 10.085
	ACP 1.149
	AITP 1.290
	DPO 1.113
ตัวแปรควบคุม	FL 2.103
	Size 1.06

จากตารางที่ 7 การวิเคราะห์ปัญหา Multicollinearity (VIF) ของตัวแปรอิสระในหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม พบว่า บางตัวแปรมีค่า VIF อยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) ซึ่งมีค่า VIF เท่ากับ 11.295 และ 10.085 ตามลำดับ สะท้อนถึงความสัมพันธ์กันในระดับสูงเกินไประหว่างสองตัวแปรนี้ อันอาจนำไปสู่ปัญหาสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multicollinearity) ในการวิเคราะห์ถดถอยเนื่องจาก CR และ QR เป็นตัวแปรที่มีองค์ประกอบซ้ำซ้อนกัน โดย CR รวมสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมด ในขณะที่ QR เน้นเฉพาะสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง เช่น เงินสดและลูกหนี้การค้า จึงพิจารณาตัด ตัวแปร CR ออกจากแบบจำลอง และคงไว้เฉพาะ QR เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหา multicollinearity พร้อมทั้งยังคงรักษาความสามารถในการวัดสภาพคล่องระยะสั้นของกิจการได้อย่างเพียงพอ ดังนั้น การวิเคราะห์ถดถอยในหมวดธุรกิจการเกษตรหลังจากนี้ จะใช้ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR), ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย (AITP), ระยะเวลาจ่ายชำระเจ้าหนี้การค้า (DPO), ขนาดของธุรกิจ (Size) และอัตราส่วนโครงสร้างทางการเงิน (FL) เพื่อให้สามารถดำเนินการวิเคราะห์ได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Panel Data Regression) สรุปผลการเลือกแบบจำลองที่เหมาะสมตาม Hausman Test และค่าคงที่ (Constant) หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

ตัวแปรตาม	แบบจำลองที่ใช้	ค่า Constant	p-value (Hausman Test)
NPM	Random Effects	15.1092	0.2124
ROE	Random Effects	20.3701	0.4600
ROA	Random Effects	14.2330	0.1604

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Panel Data Regression) หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดำเนินการโดยใช้แบบจำลอง Panel Data เพื่อประเมินอิทธิพลของตัวแปรสภาพคล่องทางการเงินต่ออัตรากำไรสุทธิ (NPM), อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) จากผลการทดสอบ Hausman Test พบว่าแบบจำลอง Random Effects เหมาะสมที่สุดในการวิเคราะห์ทั้งสามตัวแปรตาม โดยมีค่า p-value ดังนี้ NPM = 0.2124, ROE = 0.4600 และ ROA = 0.1604 โดยผลการวิเคราะห์พบว่า อัตรากำไรสุทธิ (NPM) ไม่มีตัวแปรอิสระใดแสดงนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินบริษัท (FL) มีอิทธิพลทางลบและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 1% ($p = 0.000$) ซึ่งสะท้อนถึงความเสี่ยงจากการพึ่งพิงหนี้สินมากเกินไป ขณะที่ตัวแปรอื่น ได้แก่ QR, ACP, AITP, DPO และ Size ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) พบว่า FL ($p = 0.0006$) มีอิทธิพลเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปร QR, ACP, AITP, DPO และ Size ไม่มีนัยสำคัญเช่นกันในด้าน

ของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) พบว่า FL ($p = 0.0001$) มีอิทธิพลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ Size, AITP, DPO, QR และ ACP ไม่มีนัยสำคัญ ตามตารางสรุปดังต่อไปนี้

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งจะมีตัวแปรมีผลกระทบและไม่มีผลกระทบกับความสามารถในการทำกำไรในผลการศึกษา จะสามารถอธิบายผลการศึกษาดังกล่าวโดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 หมวด ได้แก่ หมวดธุรกิจการเกษตร และหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ได้ดังนี้

หมวดธุรกิจการเกษตร ผลการศึกษาพบว่า ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อ และ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ($p < 0.05$) ซึ่งอาจสะท้อนกลยุทธ์การขายที่เพิ่มมูลค่าผลผลิตผ่านการเลือกช่วงเวลาจำหน่ายหรือการแปรรูปก่อนขาย ธุรกิจเกษตรควรลงทุนในการแปรรูปหรือการเก็บรักษา เพื่อยืดอายุสินค้าก่อนขาย ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มอำนาจต่อรองและมูลค่าการขายในตลาด อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์นี้ ขัดแย้งกับแนวคิดการลดสินค้าคงเหลือ ของงานวิจัยศรัญญา สิงห์วราช (2562) , วาสนา อาจสารกิจ (2567) ที่พบว่าการหมุนเวียนสินค้าที่เร็วช่วยเพิ่มกำไร ธุรกิจเกษตรควรลงทุนในการแปรรูปหรือการเก็บรักษา เพื่อยืดอายุสินค้าก่อนขาย ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มอำนาจต่อรองและมูลค่าการขายในตลาด ระยะเวลาจ่ายชำระหนี้ มีผลบวกต่อ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และ อัตรากำไรสุทธิแต่ ส่งผลลบอย่างมีนัยสำคัญต่อ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ($p < 0.01$) สะท้อนความจำเป็นในการบริหารเจ้าหนี้อย่างสมดุล ดังนั้น ธุรกิจควรมีนโยบายบริหารรอบการชำระหนี้ที่เหมาะสม โดยรักษาความสัมพันธ์กับคู่ค้า และป้องกันผลกระทบต่อผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น QR มีแนวโน้มส่งผลเชิงบวกต่อ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ แม้ไม่แสดงนัยสำคัญ ส่วน ACP ส่งผลเชิงลบเล็กน้อยต่อทั้งสามตัวแปรตาม ควรพัฒนากระบวนการติดตามและเร่งรัดการเก็บหนี้ เพื่อรักษากระแสเงินสดให้เพียงพอสำหรับการดำเนินงาน สอดคล้องกับแนวคิดการลดเวลาการเก็บหนี้ เพื่อเพิ่มกระแสเงินสด ขนาดของธุรกิจ และ อัตราส่วนโครงสร้างเงินทุน ส่งผลเชิงลบต่อ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์, และ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และ อัตรากำไรสุทธิ โดยไม่แสดงนัยสำคัญทางสถิติ สะท้อนว่าในธุรกิจเกษตร ขนาดที่ใหญ่หรือการพึ่งพาหนี้สูงอาจไม่ส่งผลดีต่อกำไร ซึ่งขัดแย้งกับแนวคิด Economies of Scale แต่ สอดคล้องกับงานสุพัตรา จันทะศิริ (2565) ที่เสนอว่าความซับซ้อนของธุรกิจเกษตรส่งผลต่อผลประกอบการทางลบ

หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว มีแนวโน้มส่งผลบวกต่อ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น แม้ไม่แสดงนัยสำคัญ โดยสะท้อนถึงความสำคัญของสภาพคล่องในอุตสาหกรรมที่ต้นทุนผันผวนสูง ธุรกิจควรให้ความสำคัญกับการจัดการสินทรัพย์หมุนเวียน เพื่อรักษาสภาพคล่องที่เพียงพอในสภาพแวดล้อมที่มี

ความไม่แน่นอนสูง ผลนี้ สอดคล้องกับงานของ Imam Hidayat, Filla Oktapia Sulistia Dewi (2023) ที่พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว ส่งผลบวกต่อ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ในธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย ส่งผลลบเล็กน้อยต่อ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์, และ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และ อัตรากำไรสุทธิ โดยชี้ว่าการให้เครดิตนานเกินไปอาจส่งผลเสียต่อกระแสเงินสด ควรพิจารณากำหนดเงื่อนไขเครดิตอย่างสมดุล เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อกระแสเงินสดของธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับงานศรัณญา สิงห์วะราช (2562) ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย ส่งผลลบอย่างมีนัยสำคัญต่อ อัตรากำไรสุทธิ ($p < 0.05$) สะท้อนต้นทุนแฝงจากการเก็บสินค้าที่นานเกินไปในสินค้าที่เน่าเสียง่าย ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดทุนหมุนเวียนและงานของวลัยพร วงศ์ปราโมทย์ (2562) ที่พบว่า การมีสินค้าคงคลังมากเกินไปในธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่มีการเน่าเสียง่าย จะเพิ่มต้นทุนแฝงและลดอัตรากำไรสุทธิ ระยะเวลาจ่ายชำระหนี้ ส่งผลลบอย่างมีนัยสำคัญต่อ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ($p < 0.01$) และลบต่อ และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และ อัตรากำไรสุทธิ แม้ไม่แสดงนัยสำคัญ แสดงให้เห็นถึงข้อเสียของการยืดเวลาชำระหนี้เกินความเหมาะสม ขนาดของธุรกิจ ไม่พบผลอย่างมีนัยสำคัญ และไม่แสดงทิศทางชัดเจน ซึ่ง ขัดแย้งกับแนวคิด Economies of Scale แต่ สอดคล้องกับงานของสุพัตรา จันทนะศิริ (2565) ที่พบว่าขนาดไม่สัมพันธ์กับผลตอบแทนทางการเงินในธุรกิจนี้ และสุดท้าย อัตราส่วนโครงสร้างเงินทุน ส่งผลลบอย่างมีนัยสำคัญต่อ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และ อัตรากำไรสุทธิ ($p < 0.01$) และลบต่อ และ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น แม้ไม่มีนัยสำคัญ ซึ่ง สะท้อนผลเสียจากการใช้หนี้มากเกินไป และ สอดคล้องกับแนวคิด Trade-off Theory รวมถึงงานของศรัณญา สิงห์วะราช (2562), สุพัตรา จันทนะศิริ (2565) ที่ศึกษาธุรกิจภาคการผลิต และพบว่า การมีอัตราหนี้สินต่อทุนสูงเกินไป ส่งผลให้ต้นทุนดอกเบี้ยสูงขึ้น ความสามารถในการทำกำไรลดลง และเสี่ยงต่อปัญหาสภาพคล่องในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งแยกการวิเคราะห์ออกเป็น 2 หมวดธุรกิจ ได้แก่ หมวดธุรกิจการเกษตร และหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม สามารถเสนอข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร

หมวดธุรกิจการเกษตร การบริหารเงินทุนหมุนเวียนมีบทบาทสำคัญต่อผลการดำเนินงาน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการควบคุมระยะเวลาการขายสินค้า และระยะเวลาจ่ายชำระหนี้ อย่างสมดุล โดย ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย ที่สูงอาจสะท้อนกลยุทธ์เพิ่มมูลค่าผลผลิตผ่านการเลือกช่วงเวลาขายหรือการแปรรูป ส่วนการยืด ระยะเวลาจ่ายชำระหนี้ แม้ช่วยเพิ่มเงินสดในมือ แต่หากมากเกินไป

อาจกระทบความสัมพันธ์กับเจ้าหนี้และ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นได้ นอกจากนี้ การรักษา
ระดับสภาพคล่องให้อยู่ในระดับเหมาะสม แม้ไม่ส่งผลทางสถิติอย่างชัดเจน แต่มีความสำคัญต่อธุรกิจที่
เผชิญความผันผวนจากฤดูกาลและราคาสินค้า ควรจัดทำ *Liquidity Buffer Policy* เพื่อรองรับความ
เสี่ยงจากความผันผวนดังกล่าว ผู้บริหารควรจัดการโครงสร้างหนี้อย่างระมัดระวัง และให้ความสำคัญกับ
การเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์มากกว่าการขยายขนาดธุรกิจเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้การนำ Lean
Management มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน และลดความเสี่ยงจาก Diseconomies of
Scale ในด้านความยั่งยืน ผู้บริหารควรพิจารณาแนวทาง ESG (Environmental, Social,
Governance) โดยเฉพาะด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น การลดการใช้น้ำหรือปุ๋ยเคมี ตลอดจนการใช้
พลังงานทดแทน และควรเริ่มบูรณาการระบบ Digital Finance เช่น Blockchain และ e-Payment
กับเกษตรกรรายย่อยในห่วงโซ่อุปทาน เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มศักยภาพในการเข้าถึงแหล่งทุน

หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการควบคุมต้นทุนและกระแส
เงินสด โดยเฉพาะการบริหารสินค้าคงคลัง ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย และระยะเวลาจ่ายชำระหนี้ อย่าง
เหมาะสม เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบต่อกำไรและความน่าเชื่อถือทางการค้า ควรรักษาสภาพคล่อง
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว ให้อยู่ในระดับที่รองรับต้นทุนผันผวน พร้อมลงทุนในเทคโนโลยี เช่น ERP
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และลดของเสีย อีกทั้งควรจำกัดระดับหนี้ให้อยู่ในจุดสมดุล เพื่อไม่ให้
กระทบต่อ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และ อัตรากำไรสุทธิ โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพภายใน
มากกว่าการขยายขนาดกิจการ ควรส่งเสริมการดำเนินงานภายใต้หลัก ESG โดยเฉพาะด้านการจัดการ
ห่วงโซ่อุปทานที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการใช้บรรจุภัณฑ์ย่อยสลายได้ หรือแนวทาง
Circular Economy ซึ่งจะช่วยสร้างความแตกต่างและความน่าเชื่อถือในระดับสากล โดยเฉพาะเมื่อ
เปรียบเทียบกับผู้ผลิตในภูมิภาค ASEAN ที่เริ่มปรับตัวด้าน ESG อย่างรวดเร็ว

2. ข้อเสนอแนะต่อนักลงทุน

หมวดธุรกิจการเกษตร นักลงทุนควรประเมินความสามารถของกิจการในการบริหารสินค้าคง
คลังและกระแสเงินสดอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะกลยุทธ์เฉพาะทาง เช่น การแปรรูปผลผลิต หรือการ
วางแผนขายตามฤดูกาล นอกจากนี้ ควรตรวจสอบโครงสร้างหนี้ของกิจการ เนื่องจากการมีหนี้ใน
ระดับสูงอาจกระทบต่อกำไรและเสี่ยงต่อสภาพคล่อง โดยเฉพาะในธุรกิจที่อ่อนไหวต่อราคาสินค้าและ
สภาพอากาศ ขนาดของธุรกิจไม่ใช่ปัจจัยชี้วัดหลักในการตัดสินใจ นักลงทุนควรให้ความสำคัญกับกิจการ
ที่มีต้นทุนแข่งขันได้ และสามารถสร้างผลตอบแทนที่สม่ำเสมอ

หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม นักลงทุนควรมองหากิจการที่สามารถบริหารต้นทุนและ
ควบคุมสินค้าคงคลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีระดับหนี้สินที่เหมาะสม นอกจากนี้ ควรพิจารณา
ปัจจัยด้าน ESG ซึ่งสะท้อนถึงความยั่งยืนในระยะยาว โดยเฉพาะในธุรกิจที่มีผลกระทบต่อห่วงโซ่อาหาร
สิ่งแวดล้อม และสังคม

บรรณานุกรม

- บุญนาถ เกิดสินธุ์. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินและราคาตลาดของหลักทรัพย์กลุ่มพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. ปรินญาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- ปรีชา สุวรรณทัต. (2564). *เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วลัยพร วงศ์ปาริโมทย์. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- วาสนา อาสาภิกิจ. (2567). *ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ*. วารสารศรีวันาลัยวิจัย, ปีที่ 2567 (ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2567) : 67
- วรลักษณ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมการแพทย์*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ศรัณญา สิงห์วะราช. (2562). *อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET100*. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัยธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี
- สุภัทรา จันทะศิริ. (2564). *ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารหมักอาหารและเครื่องดื่ม*. Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences, ปีที่ 2022 (ฉบับที่ Vol.5 No.1) : 232
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2564). *รายงานสถานการณ์เศรษฐกิจการเกษตร ปี 2564*. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *รายงานภาวะเศรษฐกิจไทย ไตรมาส 4/2563 และแนวโน้มปี 2564*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Brigham, E. F. และ Houston, J. F. (2016). *Fundamentals of Financial Management* (พื้นฐานการจัดการทางการเงิน). พิมพ์ครั้งที่ 14. Boston: Cengage Learning.

- Brigham, E. F., & Ehrhardt, M. C. (2021). *Financial management. Theory & practice*. ครั้งที่ 16. สหรัฐอเมริกา: Cengage Learning.
- Imam Hidayat, Filla Oktapia Sulistia Dewi. (2023). ผลกระทบของสภาพคล่อง หนี้สิน และการหมุนเวียนของเงินทุนหมุนเวียนต่อความสามารถในการทำกำไร.APTISI Transactions on Management (ATM),ปีที่ 2023 : 60
- Junaedi Lisuspita, Edi Purwanto. (2019). ปัจจัยกำหนดความสามารถในการทำกำไรของบริษัทอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย.INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC & TECHNOLOGY RESEARCH,ปีที่ 2019 (ฉบับที่ VOLUME 8, ISSUE 09) : 197
- ThaiPublica.(2566). WHO ประกาศ Covid 19 พ้นสถานะภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข.ค้นเมื่อ 30 กันยายน 2567,จาก <https://thaipublica.org/2023/05/who-ends-covid-19-public-health-emergency/>
- Womack, J. P., & Jones, D. T. (1996). *Lean thinking: Banish waste and create wealth in your corporation*. Simon & Schuster